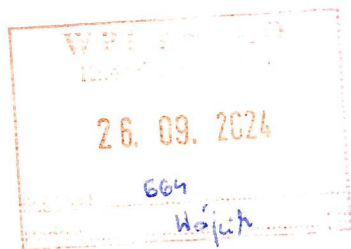

**Marszałek Województwa
Kujawsko-Pomorskiego**
Piotr Całbecki

Toruń, 26. września 2024 r.

Dot. sprawy: KS-II-S.0003.21.2024

**Pan
Jarosław Wenderlich
Przewodniczący Komisji Kultury
i Dziedzictwa Narodowego Sejmiku
Województwa Kujawsko-Pomorskiego**

Szanowny Panie Radny,

odpowiadając na interpelację, w sprawie wsparcia działań na rzecz wpisania Kanału Bydgoskiego na listę pomników historii informuję, że procedura wpisu obiektów na listę pomników historii jest określona w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Pomnik historii to jedna z pięciu form ochrony zabytków, obejmująca najwyższej zaklasyfikowany obiekt i miejsce zabytkowe w Polsce, ustanowiona przez rozporządzenie Prezydenta RP. Pomniki historii to zabytki, które w sposób szczegółowy wyróżniają się na tle całego zasobu zabytkowego Polski, wykraczają poza lokalne wartości i posiadają uniwersalne znaczenie dla dziedzictwa kulturowego. Niewątpliwie Kanał Bydgoski, jest wyjątkowym zabytkiem myśli hydrotechnicznej i doskonale wpisuje się w ww. kryteria. Samorząd województwa o wielu lat promuje unikatowość kanału, m.in. w 2021 r. sfinansował produkcję i emisję programu z cyklu „Zabytki techniki Pomorza i Kujaw” poświęconą Kanałowi Bydgoskiemu oraz muzeum.

Pamiętać należy, że wszystkie podejmowane działania muszą odbywać się zgodnie z przyjętymi procedurami prawnymi i w granicach regulacji prawnych. Procedura wpisania obiektu na listę pomników historii realizowana jest na szczeblu państwowym, a nie samorządowym. Zgodnie z art. 15 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze rozporządzenia, może uznać za pomnik historii zabytek nieruchomy wpisany do rejestru lub park kulturowy o szczególnej wartości dla

kultury, określając jego granice. Zgodnie z przyjętą pragmatyką zgłoszenia dotyczące kandydujących zabytków składane są do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego przez prawnych właścicieli lub administratorów obiektu. Narodowy Instytut Dziedzictwa koordynuje realizację procedury o uznanie przez Prezydenta RP zabytku nieruchomego za pomnik historii od momentu przekazania wniosku przez Ministra aż do przedstawienia Ministrowi projektu rozporządzenia o uznaniu danego zabytku za pomnik historii wraz z merytorycznym uzasadnieniem. Opracowuje też opinię odnoszącą się do kwestii formalnych, tj. czy dany obiekt spełnia warunki prawne do uznania za pomnik historii, a także czy spełnia wszystkie kryteria merytoryczne określone dla tej formy ochrony zabytków. Opinia przekazywana jest Radzie Ochrony Zabytków, której członkowie po zapoznaniu się z nią udzielają w drodze głosowania rekomendacji danemu zabytkowi, bądź też jej odmawiają. Rekomendacja ma charakter ekspercki i jest niezależna od działań podejmowanych przez lokalne samorządy.

Popieram Pana stanowisko, że Kanał Bydgoski jest unikatowym zabytkiem techniki, wyróżniającym się ze względu na materiał, z którego został wykonany. To niepowtarzalny w skali europejskiej przykład XVIII-wiecznej myśli technicznej oraz rozwoju techniki na przestrzeni XIX i początku XX wieku, jednakże decyzja o uznaniu Kanału za pomnik historii należy do Prezydenta RP w oparciu o opinie niezależnych ekspertów.

Z poważaniem

